

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

9 januari 2024

Kenmerk

DGBI-O / 43764596

nota

Beslisnota Kamerbrief Voortgangsrapportage
Strategische agenda Ondernemingsklimaat

Kopie aan

[Redacted]

Parafenroute

[Redacted]

Mede namens/met akkoord van Staatssecretaris Fiscaliteit

Bijlage(n)

1. MR Formulier
2. Kamerbrief
3. Rapport Acceleratie
Maatschappelijk
Verdienvermogen
4. Uitkomsten Monitor
Ondernemingsklimaat
5. Onderzoek
impacttoets
6. CW 3.1. ETCI
formulier

Aanleiding

Op 19 januari is de Kamerbrief Voortgangsrapportage Strategische agenda Ondernemingsklimaat geagendeerd voor de MR.

Advies

U wordt geadviseerd om:

- Bij goedkeuring van MR, de brief te ondertekenen en versturen naar de Kamer, mede namens de staatssecretaris van Financiën.

Kernpunten

- Er zijn geen verwachte discussiepunten.
- De brief is geactualiseerd n.a.v. de uitkomsten van het BWO en de CFEI.
- Alle departementen zijn in de CFEI d.d. 12 december akkoord gegaan met doorgeleiding naar de MR, met een aantal tekstuele aanpassingen ter nadere duiding en onder voorbehoud van uitkomsten BWO op 20 december. U kunt de MR wijzen op deze aanpassingen.
- Voor zover ons bekend zijn er verder geen bespreekpunten of afwijkende standpunten van de betrokken departementen te verwachten in de MR.

Toelichting

Hoofdlijnen brief

- De kernboodschap van de Kamerbrief is dat het vestigings- en ondernemingsklimaat nog steeds onder druk staat o.a. door externe factoren, maar dat er voortgang wordt geboekt met de Strategische agenda.

- De brief is opgedeeld in een algemeen deel en een deel dat specifiek ingaat op elementen van de Strategische agenda. Als bijlagen stuurt u mee: (1) de uitkomsten van de Monitor Ondernemingsklimaat, (2) de uitkomsten van een probleem verkennend onderzoek naar de wijze van nationale implementatie van Europese richtlijnen en (3) het rapport acceleratie maatschappelijk verdienvermogen.
- De brief gaat in op de staat van het ondernemingsklimaat, het belang van het ondernemingsklimaat in brede context, de uitkomsten van de Monitor Ondernemingsklimaat en het onderzoek Strengere richtlijn implementatie en Impacttoets Ondernemingsklimaat, op de dialoog met het bedrijfsleven en op de voortgang van de acties op de 10 factoren (personeel en talent, financiering, fiscaliteit, ruimte voor bedrijven, infrastructuur, regeldruk, innovatie en digitalisering, ecosysteem start-/scale-ups, interne markt EU en dienstverlening mkb). Ook geeft u een reactie op de motie van Strien.
- Dit is de eerste voortgangsrapportage van de Strategische agenda.

Proces besluitvorming

- De outline en concept kamerbrief is eerder met u gedeeld. Op basis van uw opmerkingen is de brief verder aangevuld.
- Afstemming heeft plaatsgevonden met de relevante dossierhouders en directies en met BZK, BZ, SZW, IenW, JenV en Financien.
- De brief is besproken in de CFEI op 12 december 2023. Om tegemoet te komen aan de opmerkingen van BZ, SZW, I&W en Fin zijn er enkele niet inhoudelijke aanpassingen/aanvullingen gedaan.
- Op 20 december heeft er een BWO plaatsgevonden, de uitkomsten hiervan zijn tevens verwerkt in de brief.
- De besluitvorming en de verantwoording van de acties die zijn opgenomen in de bijlage met betrekking tot de '10 factoren' vallen onder de verantwoordelijkheid van de betreffende departementen.
- In het kabinet heeft u de coördinerende, agenderende en aanjagende rol voor het versterken van het vestigings- en ondernemingsklimaat.

Politieke context

- Tijdens de begrotingsbehandeling 2023 is door de Tweede Kamer een motie aangenomen om te verkennen of een wederkerig ondernemersakkoord tussen overheid en ondernemers van meerwaarde kan zijn om het vestigings- en ondernemingsklimaat te versterken.¹ De procestappen om te komen tot een verkenning zijn besproken in het BWO op 20 december. In de brief geeft u een reactie op de motie.
- Op 24 januari 2024 staat voornamelijk het commissiedebat Verdienvermogen van Nederland gepland. Het onderwerp staat (nog) niet als zodanig geagendeerd maar de verwachting is dat de brief voor het debat wordt geagendeerd.

Context stakeholders

¹ Kamerstuk 36 410 XIII, nr. 44: Motie van het lid Van Strien c.s. over een verkenning naar een wederkerig en breed ondernemersakkoord.

- Dialoog met stakeholders is een belangrijk onderdeel van uw agenda. Het afgelopen jaar heeft u diverse (thema)sessies met bedrijven en hun vertegenwoordigers georganiseerd over onderwerpen die belangrijk zijn voor het ondernemingsklimaat. Denk bijvoorbeeld aan verduurzaming van het mkb, regeldruk, netcongestie, maatschappelijk verantwoord ondernemen, alternatieve financiering, de nationale technologiestrategie, economische veiligheid, toegang tot grondstoffen en het perspectief op de economie.
- Daarnaast heeft u in verschillende overleggen en tijdens bedrijfsbezoeken gesproken met multinationals, familiebedrijven, het mkb, wetenschappers, belangenorganisaties, ngo's en vakbonden en andere stakeholders. Ook heeft u vele bedrijfsbezoeken afgelegd door het hele land.
- Uit deze gesprekken heeft u veel signalen over het ondernemingsklimaat opgehaald waaronder het belang van stabiliteit in beleid, vertrouwen in de overheid, gelijk speelveld binnen de EU, regeldruk, netcongestie en negatief sentiment richting bedrijven. Alle inbreng is gewogen en meegenomen in de totstandkoming van deze brief en neemt het kabinet mee ofwel in de uitwerking van de huidige acties of bij de mogelijke bijsturing van de Strategische agenda.
- In de media is er veel aandacht voor het onderwerp vestigings- en ondernemingsklimaat. De signalen uit de media zijn langs de lijnen van lastenverzwaring, fiscale regelingen, voorspelbaarheid van beleid en negatief sentiment jegens bedrijven. Ook dit is meegenomen.

Informatie die niet openbaar kan worden

In deze nota worden - in het kader van de openbaarmaking - de met geel gemarkeerde passages (tot personen herleidbare gegevens) op ambtelijk niveau onleesbaar gemaakt.